

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Enchiridion controversiarum, quae Augustanae
Confesionis Theologis cum Anabaptistis intercedunt**

Osiander, Lucas

Witebergae, 1607

Conclusio

[urn:nbn:de:bsz:31-116416](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-116416)

Adversariorum, quamvis magno conatu elabefactari queant.

CONCLUSIO.

PRO Conclusionem breviter placuit quasi sub Epilogo, majorem partem Adversariorum Mathæologiæ repetere, quo candidus & pius Lector, quasi in Tabella videat, quid post se relinquat Calviniana Theologia.

I. Si Deus (aiunt) omnes suæ divinæ Omnipotentia nervos intendat; non tamen efficere potest, ut unum & idem corpus in pluribus, quam in uno sit loco.

II. Non vere & realiter de Christo dici posse, quod Homo sit Deus: imo naturam divinam cum humana nihil realiter communicare. Ex quo sequitur, nudum hominem, non Dominum gloriae, pro nobis crucifixum: nudi nos hominis, non Dei, aut Filii Dei sanguine redemptos esse. Væ ergo noltra redemptioni.

III. Deum absoluto suo Decreto, nullis antecedentibus causis maximam generis humani partem damnationi destinasse.

IV. Deum velle mortem morientis.

V. Deum non dilexisse Mundum, vel impios.

VI. Deum, licet iuramento affirmantem, non loqui serio, quod noluerit mortem morientis.

VII. Chri-

VII. Christum non esse mortuum pro omnium hominum peccatis.

VIII. Deum nolle, ut sanguis Iesu Christi pro omnibus effundatur.

IX. Deum multos homines vocare, sed non serio.

X. Deum multis curare, ut prædicetur Evangelion, non ut salvi fiant, sed ut gravius damnentur.

XI. Qui semel electus, eum gratia Dei excidere nunquam posse: e contra, qui reprobus, eum salvari non posse, utunque conetur & appetat salutem.

XII. Davidem in ipso adulterio & homicidio, neque fidem, neque Spiritum sanctum amisisse.

XIII. Ex Baptismo suo, neminem posse esse de salute sua certum.

XIV. Non omnes homines in Baptismo regenerari.

XV. Si Pater infantem baptizari curet: non tamen posse postea certum esse, utrum infans sit libro vitæ inscriptus. Et hac ratione, si baptizatus infans, in infantia sua decedat, de salute ejus dubitandum esset.

XVI. Universales propositiones, esse restringendas, ad solos electos, & in consolandis infirmis **PROBABILITER** eos de promissionibus illis instruendos. Neque aliter, quam ex puris particularibus argumenta consolationis procedere possent. Et huius farinae plura sese quotidie offerunt.

Cogitet autem quisvis pius & candidus Lector, quæ lethale venenum Satan sub dogmate Calviniano hominibus ingerat, quo universus propè Christiana
animus

nismus evertitur, Christum Mediatorem extenuat & gloriam divinam humanæ naturæ ita detrahit, ut (si vera dicerent Calviniani) sanguis Christi nobis non plus, quam sanguis Adami in innocentia statu, prodesse potuisset; quandoquidem realiter Deum dici negant. Annon hoc est talem fingere Christum, in quo omnis nostra spes nobis eripitur? Ad Prædestinationis doctrinam, quando pervenitur; Deus bone, quot horrendæ blasphemia? Ibi Deus fingitur prima interitus & damnationis causa: hic recensetur absolutum & occultum Decretum, in quo de salute tua nunquam certus esse potes. Nescis, utrum reprobis, an electis sis. Nescis, utrum Deus serio te ad salutem, an vero simulate ad iudicii gravitatem vocet, externo Ministerio. Si ad verbum confugere velis, omnes universales promissiones incertæ redduntur, transmutantur in particulares, ut longe, quam antea reddaris incertior. Si Baptismi aliquam consolationem petas, incertum aium esse, utrum regeneratus, & utrum tantum aquæ Baptismo sis baptizatus. Si ad Cœnam Domini confugas, Christum inde auferunt, Cœnam vacuum corpore & sanguine Christi substituant. In summa, omnia Christianæ salutis principia convellunt, & nihil, quod ad consolationem facere posset, integrum relinquunt.

*Calviniani
certâ rãõ
peiores sãt. Con-
siliis.*

Romanus equidem Antichristus Ecclesiæ faciem misere deformavit: non autem meliorem se gerit Spiritus Calvinisticus, & in quibusdam etiam Papam superat. Conspurcavit quidem Romanus Pontifex Baptismum, suis humanitus inventis Ceremoniis: Baptismi autem substantiã & effectum non negavit: Utrumq; Calviniani tollunt. Meritum Christi humanis conspurcavit Papa, operibus & satisfactionibus. Calviniani eius effectum & intentionem

erga

erga maximā humani generis partem tollunt. Cœnā Domini Papa convertit in Missam, & mutilavit: Calviniani prorsus evacuunt. Certat nobiscum Romanus Pontifex, de authoritate Scripturæ: Calviniani eam ita deformant, ut, si Papa eam admitteret, nihil tamen (modo Calviniano explicata) consolationis tibi adferret. Dubitare iubet Papa de salute: Calviniani potius desperare iubent, quoties nos ad occultum suum & absolutum Electionis Decretum remittunt. Spem facit morientibus Papa purgatorii, ex quo liberandi sunt: Calviniani autem absoluto suo Decreto, morientem certum reddere non possunt, utrum sit electus: & per consequens: qui electus non est, damnatur. Vbi, quamdiu Minister Calvinianus moribundum hominem de Electione sua certum non potest reddere, tam diu horrenda tartara, & Cerberæos latratus ipsi prædicat; ita, ut satius esset tacuisse, quam desperationem suā doctrinā adauxisse. Summatim, ut concludam, dici & verbis exprimi non potest, quid Satanas ruinæ moliat in Ecclesia, Calviniano dogmate. Rogo autem & serio tum quemvis, per Dei gloriam & misericordiam, & propriam, cuiusque salutem obtestor, in memoriam revocent illud CHRISTI, de falsis Doctoribus cavendis dictum: A fructibus eorum agnosceat eos. Vbi fructus nihil aliud sunt, quam pravæ, impiæ, blasphemæ, & desperabundæ consequentiæ, quæ ad falsam doctrinam consequuntur. Horum fructuum fertilissimum (proh dolor) inveniet Calvinianum dogma, omnis, qui in timore Domini diligenter doctrinam illam cum Scripturâ sacra contulerit.

Admonitos etiam volo iuniōres Theologiæ Studiosos, ut sibi à Calviniano caveant veneno: illi præsertim, qui cū ad discendā Philosophiam admittunt.

tuntur, exercendi ingenii & discendæ methodi causa: ita Philosophiæ totos sese tradunt, ut ad Theologiam accedentes spiritualia carnaliter & philosophicè indicanda æstiment, hincque facillimè in Calvinianismũ delabuntur. Non equidem philosophiam sperno (nam ut fatear, & ego illa delector) moneo autem, ut suo loco & gradu quævis disciplina permaneat, & relinquatur, neque Philosophia famula Theologiæ Dominæ suæ, tanquam Agar Saræ, imperiosè insultet. Sed si in Theologia Philosophiam contradicere sentiamus: Agar illam cum filio suo, & malis consequentiis, aut eiiciamus, aut in obsequium Christi captivemus. Quod non dubito ipsam Aristotelem, si Christianus factus fuisset, facturum fuisse. Non enim immemor fuisset suarum Regularum, quibus disciplinarum & earundem principiorum confusionem prohibuit. Cogitasset etiam, cuius artificii in sua arte credendum: ideoque & Spiritui sancto & Apostolis credendum, licet verba illorum cum Philosophia non congruant. Habent ingenia feliciora, quibus philosophandi expleant studium in ipsa Philosophia: sed ubi ad Theologiam ventum est, Philosophia secedat, & locum det Spiritui sancto: ipsa autem famuletur Theologiæ: & sobrius eiusmodi Philosophiæ usus, non contemnendam utilitatem, in docendo & disputando conferet. Methodum enim docendi & disputandi, nervosè & perspicuè docet: ita tamen, ut de materia Philosophiæ nihil accedat, docendi forma & Methodus retineatur, sicque nihil periculi erit Theologiæ studiosis, à Calviniano fermento, vel potius veneno.

Deus optimus Maximus clementer suam defendat Ecclesiam ab eiusmodi (quales sunt Calviniani) Lupis rapacibus: obstat ipsorum conatibus: largiatur pios Magistratus, qui zelum habeant pro Domino, suscitet Spiritu suo pios Ministros,

mistros, qui os obtundant contradicentibus: om-
 nibus autem nobis, ut in agnita veritate perseve-
 remus: & quod ad meam personam, largiatur et-
 iam mihi, fervorum suorum minimo Spiritus sui
 sancti munera & dona, ut talentulum meum, ad
 gloriam Dei, & Ecclesiæ suæ, meique salutem,
 collocare queam. Amen, per Iesum Christum,

Filium eius unigenitum, de cuius gloria agi-

tur, cum Patre & Spiritu sancto,

Deum verum & unicum,

Amen.

F I N I S.

